

JUDr. Petr Kubíček
advokát

Praha dne 2. března 2017

Právní stanovisko k otázkám odpovědnosti zastupitelů a členů rady městské části Praha 10 v případě schválení prodeje dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s., a prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED

Zadavatel: Městská část Praha 10

Vršovická 68
101 38 Praha 10

Zpracovatel: JUDr. Petr Kubíček, advokát

sídlem Krasnojarská 682/12, 100 00 Praha 10 – Vršovice
ev. č. ČAK 15294

Zadání:

Předmětem stanoviska jsou níže uvedené otázky, které vyplývají z požadavků městské části Prahy 10 (dále také jako „klient“), vznesených prostřednictvím osobní schůzky konané dne 27.2.2017 v úřadu městské části Prahy 10 mezi Mgr. Petrem Janů, vedoucím majetkoprávního odboru a zpracovatelem. Na základě uvedené schůzky byly v rámci zadání stanoveny následující otázky k zodpovězení:

- 1) Rozbor trestněprávní odpovědnosti u členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10 v případě prodeje dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.
 - Návrh a posouzení možných způsobů eliminace nebo minimalizace rizika trestněprávní odpovědnosti u členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10 v případě prodeje dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.
 - Trestněprávní zhodnocení jednání členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10, kterým se při hlasování o prodeji výše uvedených dluhopisů vyjádří proti prodeji, zdrží se hlasování, pro prodej.

- 2) Rozbor možnosti způsobení škody městské části Praha 10 v důsledku obchodní ztráty zapříčiněné prodejem dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s., za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.
- Návrh a posouzení možných způsobů eliminace nebo minimalizace rizika odpovědnosti členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10 za způsobení škody v důsledku obchodní ztráty zapříčiněné prodejem dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.

Posudek je vyhotoven ve dvou originálních vyhotoveních, přičemž jedno je určeno klientovi a druhé si ponechává zpracovatel pro své účely.

Klientem poskytnuté podklady:

- Znalecký posudek – aktualizace 5, č. 67-5/11/2012, ze dne 20.5.2016
- Znalecký posudek – aktualizace 5 – doplněk č. 1, č. 67-5/11/2012, ze dne 26.5.2016
- Znalecký posudek – aktualizace 6, č. 67-6/11/2012, ze dne 20.5.2016
- Zpráva o revizním posouzení ze dne 3.6.2016 od spol. Ernst & Young, s.r.o.
- Zpráva ze dne 17.2.2017 o revizním posouzení – 5. aktualizace a doplněk č. 1 znaleckého posudku č. 67-5/11/2012 o stanovení hodnoty dluhopisů Via Chem Group, a.s., 6. aktualizace znaleckého posudku č. 67-6/11/2012 o stanovení hodnoty dluhopisů E SIDE PROPERTY LIMITED, vypracovaná spol. Ernst & Young, s.r.o.
- Zpráva ze dne 1.3.2017 o revizním posouzení – 5. aktualizace a doplněk č. 1 znaleckého posudku č. 67-5/11/2012 o stanovení hodnoty dluhopisů Via Chem Group, a.s., 6. aktualizace znaleckého posudku č. 67-6/11/2012 o stanovení hodnoty dluhopisů E SIDE PROPERTY LIMITED, vypracovaná spol. Ernst & Young, s.r.o.
- Znalecký posudek VŠE v Praze č. 67/11/2012 ze dne 20.11.2012
- Znalecký posudek VŠE v Praze č. 67/2/2012 ze dne 28.12.2012
- Znalecký posudek VŠE v Praze - aktualizace č. 67-3/11/2012 ze dne 3.10.2013
- Znalecký posudek VŠE v Praze - aktualizace č. 67-4/11/2012 ze dne 8.11.2013
- Nabídka odkupu dluhopisů spol. E SIDE PROPERTY Limited společností Charlton a.s. ze dne 9.1.2017 13.2.2017
- Nabídka odkupu dluhopisů spol. Via Chem Group, a.s. společností NSG INVESTMENTS a.s. ze dne 22.11.2016
- Oznámení ze dne 19.1.2017 o obdržení nabídky na odkup dluhopisů ESP ISIN SK4120005877 emitenta E SIDE PROPERTY Limited, IČ: 275 90 623, a výzva k podání nabídek
- Oznámení ze dne 19.1.2017 o obdržení nabídky na odkup dluhopisů Via Chem CZK 2008 ISIN SK4120006289 emitenta Via Chem Group, a.s., IČ: 266 94 590, a výzva k podání nabídek

Obsah:

Použité zdroje	str. 5
Úvodní prohlášení a upozornění	str. 6
Rozbor trestněprávní odpovědnosti (otázka č.1)	str. 7
1.1. Obecná část: všeobecné vymezení trestní odpovědnosti zastupitelů a členů rad obcí	str. 7
1.1.1 Povinnosti zastupitelů a členů rady dané předpisy	str. 7
1.1.2 Trestní odpovědnost zastupitelů, členů rad	str. 10
1.1.3 Relevantní trestné činy	str. 11
1.2. Konkrétní část: posouzení trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta vzhledem k plánovanému schválení prodeje dluhopisů	str. 13
1.2.1 Závěr ohledně schválení prodeje dluhopisů spol. Via Chem Group, a.s. za 30% jejich nominální hodnoty:	str. 14
1.2.2 Závěr ohledně schválení prodeje dluhopisů spol. E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% jejich nominální hodnoty	str. 15
Rozbor možnosti způsobení škody (otázka č.2)	str. 17
Doporučení klientovi	str. 17

Použité zdroje:

Právní předpisy:

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Odborná literatura:

- Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.
- Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C.H.Beck, 2012, 3614 s.
- Právní rozhledy 17/2007, s. 613 a násl.
- Eliáš, K. Kurs obchodního práva – Právnícké osoby jako podnikatelé. 2. Vydání, Praha: C.H. Beck, 1998, s. 272
- Dědič, J. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. III. díl, Praha: Polygon 2002, s. 2390
- Dvořák T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost. Praha: ASPI, 2005, s. 512.

Judikatura:

- Usnesení Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 1143/2005
- Rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora BGHZ 135, 244
- Rozhodnutí Ústavního soudu ČR [sp. zn. II. ÚS 265/07](#)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR [sp.zn.5 Tdo 827/2012-21](#)
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR [sp. zn. 5 Tdo 848/2010](#)

Úvodní prohlášení a upozornění

Zpracovatel prohlašuje, že již obdobný posudek vyhotovil pro městskou část Prahy 6, která mu zadání určila v červnu roku 2016. Tento posudek z posudku pro městskou část Prahy 6 vychází, což je patrné i z poskytnutých podkladů klientem, které jsou z převážné části vypůjčeny od městské části Prahy 6. Posudek proto vykazuje větší míru shody textu s již vypracovaným stanoviskem pro městskou část Prahy 6.

Zpracovatel dále upozorňuje a prohlašuje, že byl klientem ubezpečen, že neexistují žádná rozhodnutí, vyhlášky, nařízení, směrnice či vnitřní předpisy klienta, které by blíže upravovaly a stanovovaly konkrétní povinnosti členů zastupitelstva nebo rady městské části Praha 6 při prodeji cenných papírů ve vlastnictví klienta třetím subjektům.

1) Rozbor trestněprávní odpovědnosti u členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10 v případě prodeje dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.

1.1 Obecná část – všeobecné vymezení trestní odpovědnosti zastupitelů a členů rad obcí

Zpracovatel touto částí stanoviska uvádí základní pojmy, jejichž vyložení považuje za účelné ke komplexnímu pochopení a posouzení problematiky trestní odpovědnosti zastupitelů a členů rad obcí. Prvním pojmem pro stanovisko zásadním je koncept trestného činu. Jedná se o protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně (viz [§ 13 odst. 1](#) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku).

Základním znakem trestného činu je protiprávní jednání. Protiprávní jednání je pak takové, které je možné svým obsahem posoudit jako rozporné se zákonnou normou, ale i jiným předpisem či dokonce vnitřním rozhodnutím stanovujícím určité povinnosti. Povinnosti zastupitelů a členů rady klienta jsou dány množstvím právních norem (viz níže) a je nutné, aby tito své povinnosti plynoucí z jejich funkce znali, neboť protiprávní jednání je způsobeno právě porušením dané povinnosti.

1.1.1 Povinnosti zastupitelů a členů rady dané předpisy:

a) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních)

Základním a pro členy zastupitelstva a rady klienta stěžejním ustanovením je ustanovení § 38 a § 39 zákona o obcích.

Relevantní části ustanovení § 38 zákona o obcích ve vztahu k odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta:

(1) *Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně¹ v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku.*

(2) *Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.*

Uvedené ustanovení je obecným požadavkem na orgány obce při správě obecního majetku. Záleží vždy na konkrétním případě, zdali by byl postup při nakládání s majetkem obce orgány činnými v trestním řízení posuzován jako účelný a hospodárný. Uvedené ustanovení je však dále rozvíjeno v následném § 39 zákona o obcích, které poskytuje konkrétnější vodítka, jak má být s majetkem obce nakládáno.

¹ Zpracovatel pro úplnost dodává, že stejnou dikci pro nakládání s majetkem obsahuje i zákon 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze ve svém § 35 odst. 1.

Relevantní části ustanovení § 39 zákona o obcích ve vztahu k odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta:

- (1) *Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů před rozhodnutím v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Pokud obec záměr nezveřejní, je právní jednání neplatné.*
- (2) **Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna.**

Uvedené ustanovení dává jasný návod, jakým způsobem má být majetek obce zpeněžován při jeho úplatném převodu. Na základě tohoto ustanovení policie zpětně přehodnocuje, zda obec, resp. zastupitelé nebo členové rady, postupovali při prodeji majetku obce v souladu se zákonem či nikoliv. Předně policie posuzuje, jak měli zastupitelé či členové rady správně postupovat, a zda mohli případně dosáhnout lepšího výsledku, konkrétně, zda měla obec možnost dosáhnout vyšší kupní ceny při prodeji obecního majetku.

Doplňujícím ustanovením k výše uvedeným je pak ustanovení § 69 odst. 2 zákona o obcích, které zní:

„Člen zastupitelstva obce skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, jehož se po svém zvolení zúčastní, slib tohoto znění: Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.“

Na základě uvedeného slibu bylo již v několika případech vyhodnoceno jednání zastupitele jako protiprávní a ten byl následně obžalován. Z jeho jednání bylo dovozeno porušení povinnosti spočívající ve skutečnosti, že nevykonával svou funkci svědomitě a v zájmu obce, k čemuž se právě uvedeným slibem zavázal. Zastupitel tudíž porušil svou povinnost, z které pak byla dovozena odpovědnost trestněprávní.²

b) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Občanský zákoník oproti staré úpravě přímo zakotvil odpovědnost zastupitelů a členů rad za výkon své funkce. Tato odpovědnost spadá pod pojem péče řádného hospodáře a je vyjádřena ustanovením § 159 odst. 1 občanského zákoníku, které zní:

*„Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této **péče řádného hospodáře** schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevynadí z toho pro sebe důsledky.“*

² <http://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/trestnepravni-odpovednost-zastupitelu-i>

Právě s nově zavedenou povinností zastupitelů a členů rad jednat s péčí řádného hospodáře stoupá v posledních letech počet trestních stíhání zastupitelů a členů rad.

Zpracovatel shledává v zahrnutí zastupitelů a členů rady mezi osoby zavázané povinností péče řádného hospodáře za nešťastnou, neboť se jedná o typický institut soukromého práva, vyskytující se v normách upravujících podnikání, které je ze své podstaty založeno především na dosažení zisku. Naproti tomu obce jsou povolány k širšímu spektru úkolů a dosahování zisku je pouze jedním z nich. Nicméně tyto skutečnosti nejsou dosud zákonem řádně zohledněny a ani judikatura neposkytuje dostatečné rozdělení tohoto pojmu tak, aby jedním způsobem odpovídal potřebám soukromého práva a druhým způsobem potřebám práva veřejného.

Péče řádného hospodáře je charakterizována tak, že řádný hospodář činí právní úkony **odpovědně a svědomitě** a pečuje o majetek, jako kdyby šlo o jeho vlastní majetek. Dle judikatury Nejvyššího soudu ČR³ je však nutné si uvědomit, že je potřeba pojem péče řádného hospodáře chápat tak, že v rámci obchodního rozhodování je občas potřebné činit rozhodnutí, která s sebou nesou **určitou míru podnikatelského rizika**. K otázce obsahu péče řádného hospodáře existuje mnoho názorů v odborné literatuře⁴. I přes mnohé rozdílné chápání můžeme abstrahovat dva základní společné znaky. Prvním z nich je **aspekt odbornosti**. Povinností řádného hospodáře je zabezpečit řádné vedení spočívající v kvalitním odborném zabezpečení všech stránek, které si vedení vyžádá. Druhým znakem péče řádného hospodáře je **loajalita**. Řádný hospodář musí jednat vždy v zájmu toho, komu své služby poskytuje.

Teprve pokud tyto aspekty chybí, je možné uvažovat o porušení povinnosti péče řádného hospodáře. Ani poté však jednání řádného hospodáře není automaticky protizákonné. Lze například uvést i rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora z 21.4.1997 (BGHZ 135, 244), který uvádí že: „*Jednatel nenese osobní odpovědnost za škodu, pokud je dostatečně dobře informován a rozhodnutí činí přijatelně v nejlepším smyslu podnikání.*“ Uvedený judikát je zásadní a lze říci, že je v zásadě společný pro většinu unijních jurisdikcí.

Zřejmě nejlépe se v české odborné literatuře k otázce posouzení péče řádného hospodáře ze strany soudce vyjádřil prof. Josef Bejček v článku Principy odpovědnosti statutárních orgánů a dozorčích orgánů kapitálových společností (publ. v Právních rozhledech 17/2007, s. 613 a násl.). Zdůrazňuje hodnocení jednání člena statutárního orgánu ex post: „*Nicméně, soudce není manažer a nemá a ani nemůže posuzovat ekonomickou bezvadnost operativních nebo strategických rozhodnutí – musí však posoudit, zda se rozhodující chovali dostatečně **obezřetně**.* (...) *Schází – li soudci dostatečně konkrétní a objektivní kritéria pro posouzení obchodních rozhodnutí,*

³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 1143/2005

⁴ Např. Eliáš, K. Kurs obchodního práva – Právnícké osoby jako podnikatelé. 2. Vydání, Praha: C.H. Beck, 1998, s. 272; Dědič, J. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. III. díl, PTaha: Polygon 2002, s. 2390; Dvořák T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost. Praha: ASPI, 2005, s. 512.

musí prověřit formální aspekty rozhodovacího procesu a teprve při podezřelých okolnostech by mohl eventuelně prověřovat obsah příslušného hospodářského rozhodnutí.“

Na základě uvedeného je potřeba upozornit, že zákon nevyžaduje, aby byl každý odborníkem na komplexní spektrum věcí. Uplatňuje se zásada, že pokud někdo nemá v konkrétní věci dostatečné znalosti, musí si takovou skutečnost uvědomit a obstarat si **odborný posudek**, aby mohl v dané věci rozhodnout.

c) Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Další zákonná povinnost vztahující se k výkonu funkce zastupitele a člena rady je stanovena v zákoně o střetu zájmů, jehož základem je [§ 83 odst. 2](#) zákona o obcích, který zní:

„Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.“

K uvedenému je nutné uvést, že toto ustanovení nevylučuje tzv. „hlasování pro sebe“. Je jen stanovena informační povinnost takové hlasování oznámit.

Dle [§ 3 odst. 1](#) zákona o střetu zájmů nesmí zastupitel upřednostňovat osobní zájem před zájmem/zájmy obce. Zákonné ustanovení je konkrétně tohoto znění:

„Dojde-li ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu.“

Uvedená ustanovení uvádí zpracovatel spíše jako doplňující, přičemž nepředpokládá, že by se vztahovala na posuzovaný případ, tedy na vztahy zastupitelů a členů rady klienta, nicméně je nutné upozornit, že i tato ustanovení jsou také často použita jako základ trestní odpovědnosti zastupitele, případně člena rady.

Závěrem této části posudku je nutné upozornit, že povinnosti zastupitelů i členů rad jsou stanoveny rovněž vyhláškami a nařízeními platnými v obci (městské části), statuty obcí⁵ a konečně v usneseních zastupitelstev a rad obcí. Jak již zpracovatel uvedl v úvodu svého posudku, nebyla mu sdělena žádná informace, že by v rámci městské části Prahy 10 byla přijata taková rozhodnutí, která by nad rámec zákona blíže specifikovala a konkretizovala povinnosti orgánů městské části při prodeji cenných papírů.

1.1.2 Trestní odpovědnost zastupitelů, členů rad:

Trestní odpovědnost členů zastupitelů a rad obcí byla v minulosti dovozena několika rozhodnutími soudů. Jedná se zaprvé o rozhodnutí Ústavního soudu České republiky [sp.](#)

⁵ Viz § 130 zákona o obcích

[zn. II. ÚS 265/07](#) ze dne 6. 6. 2007, kde Ústavní soud na jedné straně sice připustil, že vedení trestního řízení se zastupiteli a možná i všemi členy zastupitelstva, případně všemi členy rady i v době jejich funkční činnosti může mít vliv na budoucí výkon samosprávy a nakládání s majetkem obce, ovšem, že to nebrání tomu, aby přesto byli zastupitelé stíháni a jejich jednání posuzováno v souladu s trestním zákonem. Tímto rozhodnutím v roce 2007 odpadla první překážka pro stíhání zastupitelů. Postupně se tedy orgány činné v trestním řízení začaly této problematice více věnovat a posuzovat jednání zastupitelů podle trestního zákona/zákoníku.

Zásadním rozhodnutím, které vyřešilo otázku kolektivní odpovědnosti, je rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky [č. j. 5 Tdo 827/2012-21](#) ze dne 9. 12. 2012. Do této doby bylo zavedeno, že kolektivní odpovědnost v České republice neplatí, a jestliže o něčem rozhodne kolektivní orgán většinou, pak nemůže být trestně odpovědný zastupitel, který takovým způsobem hlasoval. Uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu však stanovilo, že všichni členové zastupitelstva, kteří hlasovali pro dané usnesení, a každý z nich měl stejný hlas, mohou být trestně stíháni a může být individuálně posuzována jejich trestní odpovědnost, **neboť každý svým dílem jako spolupachatel** přispěl k tomu, že zastupitelstvo schválilo určité rozhodnutí, které bylo podle orgánů policie pro obec nevýhodné.

Výše uvedená rozhodnutí tedy jasně stanovila a založila možnost stíhání členů zastupitelstva i rad obcí.

1.1.3 Relevantní trestné činy

Nejfrekventovanějšími trestnými činy, které mohou vyplynout z činnosti zastupitelů nebo členů rad jsou trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení [§ 220 zákona č. 40/2009 Sb.](#), trestního zákoníku (včetně jeho nedbalostního znění uvedeného v ustanovení § 221 trestního zákoníku) a trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby dle ustanovení § 329 trestního zákoníku.

Zpracovatel se ve svém stanovisku bude pro účely trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta zabývat pouze skutkovou podstatou ustanovení § 220 a § 221 trestního zákoníku, neboť ustanovení § 329 trestního zákoníku přímo předpokládá úmyslné zneužití pravomoci úřední osoby, které vede k úmyslnému způsobení škody jinému, což zpracovatel v rámci rozhodovacího procesu klienta o schválení prodeje dluhopisů nepředpokládá.

Trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení § 220 trestního zákoníku, relevantní ustanovení:

Odst. 1:

„Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou⁶, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

⁶ Nejméně 25.000,- Kč

Odst. 2:

„Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li takovým činem značnou škodu.“⁷

Odst. 3:

„Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.“⁸

U uvedeného trestného činu jde nejen o porušení zákona, ale i o porušení smluvně převzaté povinnosti, což znamená i z titulu výkonu své funkce, z titulu přijetí funkce v zastupitelstvu, v radě atd. I zde je podmínkou způsobení škody, a to dle jednotlivých odstavců, přičemž vyšší škoda odůvodňuje použití vyšší trestní sazby. Pro naplnění jednotlivých skutkových podstat je vyžadován úmysl, musí tedy být prokázáno, že zastupitel, člen rady atd. **chtěl**⁹ způsobit škodu nebo minimálně **byl** s možným způsobením škody **srozuměn**¹⁰.

Trestní zákoník však obsahuje i nedbalostní formu ustanovení § 220, a to ustanovení § 221 následujícího znění:

Odst. 1

„Kdo z hrubé nedbalosti¹¹ poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku, a tím jinému způsobí značnou škodu, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců nebo zákazem činnosti.“

Odst. 2

„Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu“

Uvedené znamená, že zastupitel či člen rady si ani nemusejí být vědomi skutečnosti, že své povinnosti mohou porušit. Postačí, že uvedené teoreticky vědět měli a mohli.

Zpracovatel posudku považuje právě skutkové podstaty § 221 trestního zákoníku za nejvíce připadající v úvahu vzhledem k posuzovanému případu klienta.

⁷ Nejméně 500.000,- Kč

⁸ Nejméně 5.000.000,- Kč

⁹ Úmysl přímý

¹⁰ Úmysl nepřímý

¹¹ Jedná se o takový přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti, který svědčí o jeho „zřejmé bezohlednosti“ k trestním zákoníkem chráněným zájmům. Není proto zvláštní formou zavinění, vztahuje se jak k nedbalosti vědomé (Pachatel sice škodu či trestný čin způsobit nechce, ví však, že jej způsobit může a bez přiměřených důvodů spoléhá na to, že se tak nestane), tak nevědomé (Nejenže zde pachatel škodu nebo trestný čin způsobit nechce, ale dokonce ani neví, že může takový následek nastat. Na druhou stranu vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům o tom vědět měl a mohl)

1.2 Konkrétní část – posouzení trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta vzhledem k plánovanému schválení prodeje dluhopisů

Jednání, které má být z hlediska zpracovatele posouzeno jako rizikové z hlediska trestního práva, je:

- schválení prodeje 935 kusů dluhopisů emitenta - společnosti Via Chem Group, a.s. po splatnosti o nominální hodnotě dluhopisu 100.000 Kč/ks, za 30% nominální hodnoty, tj. za 28.050.000,- Kč.
- schválení prodeje 234 kusů dluhopisů emitenta - společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED v nominální hodnotě 500.000,- Kč/ks, a to za 50% jejich nominální hodnoty, tedy za 58.500.000,- Kč.

Pro posouzení vhodnosti uvedeného postupu z hlediska minimalizace možné trestní odpovědnosti je pro zastupitele a členy rady klienta zcela stěžejní vypracování znaleckého posudku, který by daný záměr posoudil z hlediska reálné hodnoty daných cenných papírů a tedy i vhodnosti prodeje daných cenných papírů za nabízené hodnoty.

Uvedené se opírá například o judikát Nejvyššího soudu České republiky [sp. zn. 5 Tdo 848/2010](#) ze dne 19. 1. 2011, který uvedl: „*Jestliže laické osoby se spolehnou na informace advokáta, jako osoby práva znalé, **aniž by měly nějaké věrohodné signály**, z nichž by mohly dovodit nesprávnost takových informací, nelze u nich zpravidla dovodit úmyslné zavinění ve vztahu k vzniku tvrzené škody na podkladě jejich jednání v právním smyslu.*“

Vzhledem ke skutečnosti, že všechny trestné činy musí být zaviněné, a to ať již ve formě úmyslu nebo nedbalosti, poskytl tímto rozhodnutím Nejvyšší soud v lednu roku 2011 jistý návod, jak postupovat, jestliže se laické osoby spolehnou na informace advokáta či jiného odborníka, například znalce různých oborů, kteří poskytnou odborné posudky či vyjádření k dané problematice. V takovém případě nelze u laických osob zpravidla dovodit zavinění ve vztahu k vzniku tvrzené škody na podkladě jejich jednání.

Jak zpracovatel shora uvedl, byly mu ze strany klienta předloženy posudky, týkající se prodeje cenných papírů společností E SIDE PROPERTY LIMITED a Via Chem Group, a.s. Zpracovatel nepovažuje za účelné ve svém posouzení podrobněji shrnovat či hodnotit jednotlivé posudky. **Na základě uvedených posudků lze dojít k jednoznačnému závěru, že podmínky, za kterých má dojít k prodeji cenných papírů společností E SIDE PROPERTY LIMITED a Via Chem Group, a.s. jsou v současné době nastaveny tak, že lze jen stěží pochybovat o lepší možnosti jejich zpeněžení v budoucnu.**

Zpracovatel pouze v krátkosti uvádí, že znalecké posudky v případě spol. Via Chem Group, a.s. jasně uvádějí, že společnost se vyznačuje nestabilní finanční situací, spory mezi vlastníky, netransparentními vlastnickými vztahy, nejasnou majetkovou strukturou, nepřehlednou strukturou ručitelů a jinými negativními vlastnostmi, které ve svém souhrnu činí dluhopisy společnosti značně nestabilní, nejisté a s vysoce spekulativním charakterem, nehledě na situaci, že společnost se v současné době nalézá v insolvenčním řízení.

Znalecké posudky v rámci výhledové možnosti uspokojování nezajištěných věřitelů v insolvenčním řízení (což je případ klienta) vycházejí z reálného předpokladu, že tito věřitelé budou uspokojeni max. v rozsahu 5 – 10% nominální hodnoty dluhopisů, což je částka nepoměrně nižší nežli částka plánovaného prodeje těchto dluhopisů za nominální hodnotu 30%. Znalecké posudky ve svém závěru pak uvádějí, že jakákoliv cenová nabídka na odkup dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. s kladnou cenou dluhopisů je pozitivním scénářem.

Jako stěžejní skutečnost však zpracovatel považuje údaj v posudcích obsažený, který jasně vypovídá o vývoji hodnoty dluhopisů v čase, kdy v září roku 2013 nabídla spol. Cyrrus Corporate Finance, a.s. za předmětné dluhopisy částku rovnající se 50% jejich nominální hodnoty, v listopadu roku 2013 již částku rovnající se 41,5% jejich nominální hodnoty. V roce 2016 činila nabídka spol. Wood and Company Financial Services, a.s. 25 – 50% nominální hodnoty dluhopisů, což odpovídá střední hodnotě nabídky 37,5% nominální hodnoty dluhopisů. V roce 2016 pak městská část Prahy 6 odprodala dluhopisy spol. Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty. Klesající tendence nominální hodnoty dluhopisů je tak zřejmá a fakt, že je klient může prodat za 30% jejich nominální hodnoty i v současné době, je pro klienta dobrým impulzem k prodeji.

Zpracovatel pro úplnost dodává, že v rámci zjištění skutečné tržní hodnoty dluhopisů spol. Via Chem Group, a.s. by bylo vhodné tyto skutečně nabídnout ve veřejné aukci tak, jak bylo zmíněno i v posudcích EY, nicméně se domnívám, že uvedený proces byl zastupitelně nahrazen postupem klienta, kdy dne 19.1.2017 učinil veřejnou výzvu k podání nabídek na odkup dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. Zpracovatel má za to, že i v tomto případě klient činil zcela správný postup k maximalizaci případných zisků z prodeje předmětných dluhopisů, tedy, že postupoval s péčí řádného hospodáře.

1.2.1 Závěr ohledně schválení prodeje dluhopisů spol. Via Chem Group, a.s. za 30% jejich nominální hodnoty:

Za dané situace je názor zpracovatele na přijetí usnesení zastupitelstva klienta takový, že zastupitelstvo má v současné době odpovídající podklady, na základě kterých může schválit prodej 935 kusů dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. o nominální hodnotě dluhopisu 100.000 Kč/ks, společnosti NSG INVESTMENTS a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů, tj. za 28.050.000,- Kč, aniž by se členové zastupitelstva či rady klienta vystavili riziku trestněprávní represe. Zpracovatel má za to, že podklady pro rozhodnutí zastupitelstva o schválení prodeje dluhopisů spol. Via Chem Group, a.s. za 30% jejich nominální hodnoty jsou dostačující k tomu, aby rozhodnutí zastupitelstva bylo učiněno s potřebnou odborností, znalostí, pečlivostí, svědomitostí, přičemž naložení s majetkem klienta za uvedených podmínek bude účelné, hospodárné a v zájmu městské části Prahy 10.

Zpracovatel je navíc toho názoru, že by členové zastupitelstva a rady klienta měli pečlivě zvážit následky, které by mohly vzniknout v důsledku nepřijetí navrhovaného usnesení. Zpracovatel má za to, že i nepřijetím usnesení může vzniknout škoda, kterou zastupitelé mohli dobře předvídat s ohledem na závěry znaleckých posudků a klesající tendence tržní hodnoty dluhopisů v průběhu let.

K uvedené problematice dosud není žádná relevantní judikatura Nejvyššího soudu, nicméně zpracovatel zastává jednoznačný názor, že nepřijetí usnesení, které má mít za účel prodej majetku klienta, který jeví v průběhu času znehodnocující tendence, může založit trestněprávní odpovědnost zastupitelů, kteří tuto situaci svou nerozhodností a liknavostí zavinili. **Je tedy na každém zastupiteli, jak se v daném případě rozhodne, přičemž jako vadné rozhodnutí může být v průběhu času spatřováno jak hlasování proti prodeji, tak i zdržení se hlasování. Obě tato rozhodnutí se zpracovateli jeví v rámci trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta jako mnohem více rizikovější, nežli rozhodnutí ve prospěch prodeje předmětných cenných papírů.**

V případě spol. E SIDE PROPERTY LIMITED a jejích dluhopisů vlastněných klientem dochází znalecké posudky k tomu, že se opět jedná o dluhopisy vysoce spekulativní s tím, že je minimální možnost na splacení větší části dluhového závazku emitentem dluhopisů. Znalci v případě dluhopisů spol. E SIDE PROPERTY LIMITED ocenili jeden kus dluhopisu částkou 119.334,- Kč a doporučili jejich prodej v případě, že bude realizován za vyšší, nežli znalci oceněnou cenu.

Situace v případě prodeje dluhopisů emitenta E SIDE PROPERTY LIMITED je tedy velice obdobná jako v případě dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. Platí zde stejné závěry výše nastíněné včetně správnosti zveřejnění výzvy k odkupu předmětných dluhopisů.

1.2.2 Závěr ohledně schválení prodeje dluhopisů spol. E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% jejich nominální hodnoty:

Za dané situace je názor zpracovatele na přijetí usnesení zastupitelstva klienta takový, že zastupitelstvo má v současné době odpovídající podklady, na základě kterých může schválit prodej 234 kusů dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED v nominální hodnotě 500.000,- Kč/ks společnosti Charlton a.s., a to za 50% nominální hodnoty dluhopisů, tedy za 58.500.000,- Kč, aniž by se členové zastupitelstva či rady vystavili riziku trestněprávní represe. Zpracovatel má za to, že podklady pro rozhodnutí zastupitelstva o schválení prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% jejich nominální hodnoty jsou dostačující k tomu, aby rozhodnutí zastupitelstva bylo učiněno s potřebnou odborností, znalostí, pečlivostí, svědomitostí, přičemž naložení s majetkem klienta za uvedených podmínek bude účelné, hospodárné a v zájmu městské části Prahy 10.

Zpracovatel je navíc toho názoru, že by členové zastupitelstva a rady klienta měli pečlivě zvážit následky, které by mohly vzniknout v důsledku nepřijetí navrhaného usnesení. Zpracovatel má za to, že i nepřijetím usnesení může vzniknout škoda, kterou zastupitelé mohli dobře předvídat s ohledem na závěry znaleckých posudků a klesající tendence tržní hodnoty dluhopisů v průběhu let. K uvedené problematice dosud není žádná relevantní judikatura Nejvyššího soudu, nicméně zpracovatel zastává jednoznačný názor, že nepřijetí usnesení, které má mít za účel prodej majetku klienta, který jeví v průběhu času znehodnocující tendence, může založit trestněprávní odpovědnost zastupitelů, kteří tuto situaci svou nerozhodností a

liknavostí zavinili. **Je tedy na každém zastupiteli, jak se v daném případě rozhodne, přičemž jako vadné rozhodnutí může být v průběhu času spatřováno jak hlasování proti prodeji, tak i zdržení se hlasování. Obě tato rozhodnutí se zpracovateli jeví v rámci trestněprávní odpovědnosti zastupitelů a členů rady klienta jako mnohem více rizikovější, nežli rozhodnutí ve prospěch prodeje předmětných cenných papírů.**

S uvedenými závěry se pojí i druhá část první otázky klienta, tedy vypracování návrhu a posouzení možných způsobů eliminace nebo minimalizace rizika trestněprávní odpovědnosti u členů rady a zastupitelstva městské části Praha 10 v případě prodeje dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.

K uvedenému má zpracovatel pouze jedinou připomínku, a to skutečnost, že posudky poskytnuté klientem několikrát upozorňují a v závěru shrnují skutečnost, že reálná hodnota dluhopisů společností Via Chem Group, a.s. a E SIDE PROPERTY LIMITED je jen těžko určitelná vzhledem ke specifčnosti situace obou těchto společností, přičemž u obou společností je silná nejistota ohledně jejich budoucí bonity a možnosti splácení závazků z dluhových cenných papírů. V takových případech je dle závěru spol. Ernst & Young, s.r.o. pro určení nejvyšší možné prodejní ceny, optimální učinit aukci, ve které by potenciální investoři nabídli cenu za odkup předmětných dluhopisů, který by reflektovala subjektivní faktory individuálních kupujících.

I s ohledem na výše uvedené má však zpracovatel za to, že v současné době není účelné ani hospodárné nadále prodlužovat velmi nejistou situaci v otázce hodnoty předmětných dluhopisů a vzhledem ke skutečnosti, že dluhopisy obou společností hodlá klient prodat za velmi výhodných podmínek oproti jejich ocenění ze strany znalců. Navíc, jak zpracovatel již výše uvedl, klient nahradil postup prodeje aukcí zveřejněním výzvy k podávání nabídek, což proces aukce založený na stejném principu dobře substituuje.

Závěrem druhé části první otázky stanoviska tedy zpracovatel uvádí, že zde neshledává žádný účelný postup klienta, který by nadále minimalizoval nebo vylučoval trestněprávní odpovědnost členů zastupitelstva nebo rady klienta v rámci schválení prodeje dluhopisů společností Via Chem Group, a.s. a E SIDE PROPERTY LIMITED za výše uvedených podmínek. Dle názoru zpracovatele je schválení prodeje dluhopisů obou společností za výše uvedených podmínek zcela v souladu s uvedenými povinnostmi zastupitelů a členů rady klienta. Zpracovatel znovu podotýká, že shledává větší nebezpečí možnosti trestněprávní represe členů zastupitelstva a rady klienta v případné nečinnosti zastupitelů, kteří by s prodejem dluhopisů nadále otáleli, čímž by vzhledem ke klesajícím tendencím hodnoty dluhopisů mohlo být následně jejich jednání vyhodnoceno jako porušující jim stanovené povinnosti, neboť by takové jednání založilo klientovi škodu rovnající se právě poklesu hodnoty dluhopisů.

2) Rozbor možnosti způsobení škody městské části Praha 10 v důsledku obchodní ztráty zapříčiněné prodejem dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. za 30% nominální hodnoty dluhopisů a v případě prodeje dluhopisů společnosti E SIDE PROPERTY LIMITED za 50% nominální hodnoty dluhopisů.

Zpracovatel k uvedené otázce uvádí, že nelze zaměňovat pojmy nominální (jmenovitá) hodnota dluhopisu, kterou určuje emitent, a reálná či tržní hodnota dluhopisu. Nominální hodnota téměř nikdy neodpovídá skutečné ceně, za kterou lze dluhopis na trhu koupit či prodat.

Kladný rozdíl mezi nominální hodnotou dluhopisu a hodnotou, za jakou byly dluhopisy prodány na trhu, je ztrátou, kterou může klient ve svém účetnictví odepsat, nicméně nelze takovou skutečnost zaměňovat se škodou.

Dluhopisy obou společností byly zakoupeny obchodníkem s cennými papíry (kterému klient svěřil finanční prostředky ke zhodnocení) - společností **KEY INVESTMENTS a.s.** za účelem zisku založeného na spekulaci s cennými papíry. Byla tedy přijata jistá míra podnikatelského rizika, což je sám o sobě jeden z pojmů péče řádného hospodáře, která, jak shora uvedeno, na zastupitele a členy rady klienta, dopadá.

V rámci uvedeného lze posuzovat, zdali svěření finančních prostředků společnosti **KEY INVESTMENTS a.s.** bylo učiněno s přijatelnou mírou podnikatelského rizika, či zdali přesáhl rámec přijatelné rizikovosti. V takovém případě zejména půjde o skutečnost, zdali v době svěření finančních prostředků společnosti **KEY INVESTMENTS a.s.**, byla tato společnost známa, na trhu etablována, jakou měla pověst a výsledky své činnosti. Dle dostupných informací byla společnost **KEY INVESTMENTS a.s.** v době svěření finančních prostředků ze strany klienta dobře na trhu etablována, přičemž společnost zaujímal jedno z předních postavení na trhu s obchodováním s cennými papíry. V rozhodnutí klienta, kdy svěřil své finanční prostředky takové společnosti, nelze spatřovat porušení péče řádného hospodáře a nelze přičítat k tíži současným či bývalým členům zastupitelstva nebo rady klienta skutečnost, že podnikatelský záměr nevyšel a vyvstala potřeba předmětné dluhopisy prodat za cenu nižší, nežli je jejich nominální hodnota. **Jako škoda může být zejména posuzováno, zdali v době prodeje byly dluhopisy zpeněženy za co možná nejvyšší výnos, či zdali byl prodej uskutečněn v dostatečně brzké době poté, co bylo zřejmé, že hodnota dluhopisů bude v budoucím období klesat.**

Jak v odpovědích na otázku č. 1 uvedeno, jsou současné podmínky prodeje dluhopisů společností **Via Chem Group, a.s.** a **E SIDE PROPERTY LIMITED** nastaveny pro klienta velmi výhodně a tento by je měl využít a pakliže tak učiní, není potřeba se obávat zaměňování ztráty za způsobenou škodu.

Doporučení klientovi jsou s ohledem na závěry stanoviska následující:

Vzhledem k povaze, původu, historii a pravděpodobné budoucnosti dluhopisů společností **Via Chem Group, a.s.** a **E SIDE PROPERTY LIMITED** a vzhledem

k jasným závěrům znaleckých posudků zpracovaných k ohodnocení předmětných dluhopisů zpracovatel jednoznačně doporučuje schválení prodeje 935 kusů dluhopisů společnosti Via Chem Group, a.s. o jmenovité hodnotě dluhopisu 100.000 Kč/ks, za 30% jejich nominální hodnoty, tj. za 28.050.000,- Kč a schválení prodeje 234 kusů dluhopisů E SIDE PROPERTY LIMITED v nominální hodnotě 500.000,- Kč/ks, a to za 50% jejich nominální hodnoty, tedy za 58.500.000,- Kč.

JUDr. Petr Kubíček, advokát, v.r.